

ЛІНЗИ: ЕКСКУРС В ІСТОРІЮ

Бедхрі Мехді, ПВІГ-2

Науковий керівник – ст. викл. **Г.Б. Раскосова**
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Лінзи. Простий, на перший погляд винахід, має свою давню історію. Вперше про них заговорили на Сході. Використовували їх для поліпшення зору. З того часу неодноразово згадували в народному фольклорі: герої за підтримки «чарівного скла» могли побачити те, що відбувається за тридев'ять земель, у далекому царстві.

Найбільший внесок у розвиток їх виробництва зробила Венеція. У передмісті Венеції районі Мурано працювали майстри по склу, які виготовляли дзеркала, лінзи, кришталь. Слава й добробут Мурано трималися на піску – основній сировині для виробництва скла.

Згідно з деякими джерелами, скляних справ майстру з Флоренції Сальвіно Арматі прийшла ідея з'єднати дві лінзи, вставивши їх в оправу. Його винахід виправляв дефекти зору, отримав широке розповсюдження і дозволив оголосити майстра творцем окулярів. В XVI столітті з'явився металевий обруч, який кріпився на лобі, а з нього на очі були опущені лінзи. Тоді ж з'явилося пенсне, пізніше – окуляри, які кріпилися на голові за допомогою шнурка або стрічки.

Щоправда, час визнання лінз настав раніше. Спочатку Леонардо да Вінчі знаходить застосування лінзам в окулярах, а дещо пізніше з них конструюють прибуткову новинку – зорову трубу. Зоровими трубами залюбки розважаються багатії, на великій відстані підглядаючи за людьми, котрі й гадки не мали, що їх у цей час може хтось бачити.

У руках Галілео Галілея зорова труба набуває більш благороднішого застосування – учений спрямував її у небо: до Місяця, до Сонця, до зірок. А одного чудового дня він прибуває до майстерень Мурано, аби взяти участь у виготовленні лінз для зорової труби особистої конструкції – телескопа.

Відкриття Галілея продовжив англійський учений Ньютон. Він вирішує замінити потужне збільшувальне скло увігнутим дзеркалом. Воно лише відбиває світло, не заломлюючи і не розкладаючи його при цьому. Тепер відображення далекої зірки фокусувалося перед увігнутим дзеркалом.

Дзеркала й лінзи вірно служать сучасній науці, широко застосовуються як нарізно, так і разом у сучасній техніці, практично у всіх галузях нашого життя. За ними ще більше майбутнє.